

Epinfo

Epidemiológiai Információs Hetilap

[Behurcolt vad poliovírus okozta megbetegedés](#)

[Grúziában](#)

[Tájékoztatás szakmai rendezvényről](#)

[Fertőző betegségek adatai](#)

[Impresszum](#)

NEMZETKÖZI INFORMÁCIÓ

BEHURCOLT VAD POLIOVÍRUS OKOZTA MEGBETEGEDÉS GRÚZIÁBAN

2001. december 21-én derült fény arra, hogy Grúziában, egy Azerbajdzsánhoz és Örményországhoz egyaránt közel fekvő faluban **szeptember elején vad poliovírus okozta megbetegedés** fordult elő. Szeptember 2-án egy, a poliomyelitis ellen részlegesen védőoltott ötéves fiút meningitises tünetekkel (láz, tarkókötöttség, a liquorban pleiocytosis) vettek fel a grúz főváros Központi Fertőző Beteg Kórházába. A megbetegedést **meningoencephalitis**-nek diagnosztizálták. A kórtörténetben említésre került, hogy a megbetegedés folyamán spasztikus hemiparesis alakult ki, amely azonban rohamosan oldódott. Székletminta vételére csupán a Nemzeti Poliomyelitis Laboratórium (NPL) felszólítására október 6-án került sor. Az NPL-ben a székletmintából **1. típusú poliovírust tenyésztettek ki**, melyet november 30-án küldtek meg a moszkvai Regionális Referencia Laboratóriumnak (RRL), ahol december 21-én fejeződtek be a vírustörzs intratípusos genetikai vizsgálatai. Ezek alapján megállapították, hogy az izolátum egy 1. típusú vad poliovírus törzs, mely genetikailag közel álló (97%) egy Észak-Indiában 2000-ben elterjedt törzshöz. A további genetikai vizsgálatok folyamatban vannak az indiai RRL-ben és a CDC-ben.

2001. december 31-én a beteg gyermek falujában és környékén 513 gyermeket OPV oltásban részesítettek. 2002. január második felében kerül sor az adott falu grúziai régiójában, valamint az ezzel határos azerbajdzsáni és örmény területeken az 5 éven aluli gyermekek védőoltására. Márciusban és áprilisban pedig Nemzeti Immunizálási Napokat szerveznek Grúziában és Azerbajdzsánban. A **poliovírus** esetleges szóródásának kiderítésére széleskörű székletszűrő és járványügyi vizsgálatokat végeznek az említett országokban.

Forrás: Communicable Disease Program, Prevention and Eradication, World Health Organization, Regional Office for Europe.

A tájékoztatást adta: prof. dr. Dömök István, a WHO Regional Commission for Certification Poliomyelitis Eradication tagja

Szerkesztőségi megjegyzés: *Ez az eset a múlt évi bulgáriai megbetegedésekkel együtt (lásd Epinfo 2001; 8: 245-251) ismételten felhívja a figyelmet arra, hogy mindaddig, amíg a poliomyelitis a világ egyes részein endémiás marad, a vad poliovírusok bármely országba behurcolásra kerülhetnek, beleértve a korábban már poliomyelitis-mentessé váltakat is. Ezért fontos egy érzékeny indikátor rendszernek, az **AFP surveillance**-nak, a WHO által kidolgozott kritériumoknak megfelelő, hatékony működése. A minőségi követelményeket a 18/1998 (VI.3.) NM rendelet tartalmazza és azokra a fentebb hivatkozott Epinfo közlemény ismételten felhívta a figyelmet.*

*A grúziai eset igazolja, hogy a 15 éven aluli gyermekek között előforduló **AFP** esetek észlelése és bejelentése önmagában nem elegendő a surveillance céljának megfelelő eredmény eléréséhez. **A virológiai vizsgálatokhoz szükséges székletmintáknak a betegség korai szakában való levétele és a WHO által akkreditált Nemzeti Poliovírus Laboratóriumban történő vizsgálata elengedhetetlen feltétele a hatékony, korai felderítésnek.** Mivel az adott esetben csak felszólításra és későn (több, mint 1 hónap után) vették a székletmintát és annak vizsgálata elhúzódott, a **vad poliovírus** behurcolásának ténye rendkívül megkésve derült ki. A vírus szóródására tehát tartósan sor kerülhetett, aminek következményeire a WHO által beindított epidemiológiai és virológiai vizsgálatok deríthetnek fényt.*

TÁJÉKOZTATÁS SZAKMAI RENDEZVÉNYRŐL

A „Johan Béla” Országos Epidemiológiai Központ

2002. február 5-én (kedd) 14 órakor tudományos ülést tart.

Az értekezéslet helye: OKK „Fodor” terem, Budapest, IX., Nagyvárad tér 2.

ÜléseInök: Dr. Minárovits János, a Mikrobiológiai Kutató Csoport vezetője

Program:

Háber Katalin, Takács Mária, Mezei Mária, Balog Katalin, Nagy Andrea, Földes István, Berencsi György, Minárovits János: Mikobakteriofágok molekuláris analízise

A HAZAI JÁRVÁNYÜGYI HELYZET ÁLTALÁNOS JELLEMZÉSE

A **2002. január 7 - 13. közötti** időszakban bejelentett heveny fertőző megbetegedések alapján az ország járványügyi helyzete az alábbiakban foglalható össze:

A rendszeresen nagyobb számban előforduló fertőző betegségekből több esetet regisztráltak, mint az előző, három munkanapból álló héten.

Az enterális fertőző betegségek közül kiemelésre érdemes, hogy egy hazai eredetű **hastífusz** került a nyilvántartásba. A **salmonellosis** és a **dysenteria** járványügyi helyzete összességében kedvezően alakult. A **campylobacteriosisok** száma mintegy 20%-kal meghaladta az előző év azonos hetében regisztráltakat. Az esetek felét a fővárosból és Pest megyéből jelentették. A Pest megyei esetek túlnyomó többsége 2001. évi megbetegedések utólagos bejelentéséből adódott.

Az év második hetében három, ismeretlen aetiológiájú gastroenteritis járványról érkezett jelentés.

Nyíregyházán (Szabolcs-Szatmár-Bereg megye), egy egészségügyi intézmény két osztályának 164 ápolója és 115 dolgozója közül január 9-14 között 13 ápoló és 28 dolgozó, összesen **41 személy** betegedett meg. A tünetek között a hányás és a hasmenés dominált, az esetek harmadában hőemelkedés, láz is jelentkezett. A betegek székletbakteriológiai vizsgálata negatív eredménnyel zárult. Az epidemiológiai adatok alapján a fertőzés terjesztésében az étel szerepét kizárták. Az első megbetegedéseket a dolgozók körében észlelték.

Tiszatelken (Szabolcs-Szatmár-Bereg megye), egy 28 gyermeket ellátó óvodában január 7-től szórványosan, 12-én halmozottan jelentkeztek enterális megbetegedések. Kettő kivételével valamennyi óvodás gyermek, valamint három dolgozó, összesen **29 fő** betegedett meg erős hasi fájdalom, hányás, hasmenés tüneteivel. A betegek székletéből kórokozó baktérium nem volt kimutatható, a virológiai vizsgálatok megkezdődtek.

Érden (Pest megye), egy 100 fős óvodában január 7-14 között 48 gyermeknél és hét dolgozónál jelentkezett hányás, híg székletürítés/hasmenés. Hőemelkedést csak három esetben regisztráltak. 13 beteg székletének bakteriológiai vizsgálata negatív eredménnyel járt. A virológiai vizsgálatok a rotavírus kóroki szerepét is kizárták. A fertőzés feltehetően kontakt úton terjedt.

A **vírushepatitis** bejelentések száma igen alacsony volt, nem érte el az 1996-2000. évi medián érték egyötödét sem. A legtöbb megbetegedést a fővárosból jelentették.

A légúti fertőző betegségek közül a **scarlatina** járványügyi helyzete igen kedvező volt. Az év első két hetében kevesebb **varicella** került a

nyilvántartásba, mint az előző év hasonló időszakában. **Morbilit** nem regisztráltak, csak egy **mumpsz** és négy **rubeola** esetet jelentettek.

Az idegrendszeri fertőző betegségek csoportjában csak **gennyes meningitis** esetekről érkezett jelentés. A megbetegedések száma megegyezett az előző év azonos időszakában regisztrálttal.

KIEMELÉSRE ÉRDEMES JÁRVÁNYÜGYI ESEMÉNY

Hazai eredetű hastífusz megbetegedés

Január 2-án Győr-Moson-Sopron megyében, az egyik városi kórház belgyógyászati osztályán ápolta, magyar állampolgárságú, 30 éves férfi haemokultúrájából **Salmonella** baktériumot izoláltak. Ezzel egyidejűleg salmonella-gyanús telepeket mutattak ki a beteg székletéből is. A férfi december 27-én lázcsillapítás ellenére tartósan fennálló, ismeretlen eredetű magas láz miatt került a kórházba. Anamnéziséből az elérhető lép, a hasmenés és a relatív leukopenia érdemel említést. A tünetek és a laboratóriumi leletek alapján a beteget **hastífusz gyanújával** fertőző osztályra helyezték át. Január 4-én a vér- ill. a székletmintából izolált kórokozó **E1a** fágtypusú **S.typhi**-nek bizonyult. A Widal reakció során a savóból 1:400-as titerben mutattak ki O és H antigénnel szemben termelődött ellenanyagokat.

A fiatalember hastífusz megbetegedése december 20-án kezdődött: belázasodott, hőmérséklete kezdetben 38°C, majd 39°C körül alakult, és rendszeres lázcsillapítás mellett (napi 4 tableta Algopyrin) is tartósan fennállt. December 27-én „mononucleosis ?” diagnózissal kórházi belgyógyászati kivizsgálásra utalták. December 29-én a haemokultúrából Gram-negatív baktériumot mutattak ki, így az antibiotikum terápia Ciprobayra módosították. A beteg december 18 óta campylobacteriosis miatt erythromycin kezelést kapott. Ezen korábbi megbetegedése december 8-án kezdődött hasmenéssel, hányással, hőemelkedéssel. Másnap a beteg belázasodott, a hétvégi ügyelet orvosa lázcsillapítást és Imodiumot rendelt. A diagnosztikus bakteriológiai vizsgálat során a beteg székletéből **Campylobacter** izoláltak.

A Campylobacter fertőzés körülményeinek tisztázása során megállapították, hogy a beteg december 7-én a munkahelyén, szennyezett ivóvíztől fertőződött, és az ott kialakult járványhoz tartozó esetként tartották nyilván (Epinfo 8. évfolyam 50. szám).

A hastífusz megbetegedés tekintetében a fertőzőforrás és a terjedési mód egyelőre nem ismert. A rendelkezésre álló adatok alapján valószínűsíthető, hogy a beteg december 7-én, a fekáliával szennyezett ivóvíz fogyasztása révén, a Campylobacter kórokozó akvirálásával egyidejűleg fertőződött, azonban a feltételezés tisztázása/megerősítése folyamatban van. A beteg a lappangási időben egy alkalommal, egy napot töltött külföldön, de nem endémiás országban. [A megyében a betegből izolált kórokozóval azonos fágtypusú baktériumot ürítő kórokozó-hordozó nincs a nyilvántartásban. A

„Johan Béla” Országos Epidemiológiai Központban vezetett regiszter szerint 2001. december 31-én 121 hastífusz baktériumgazdát tartottak nyilván. E1a fág típusú kórokozót 15 személy (12,2%) ürített.]

Bejelentett fertőző megbetegedések Magyarországon (+)

Notified cases of communicable diseases in Hungary (+)

2/2002.sz.heti jelentés (weekly report)

(2002.01.07 – 2002.01.13.)

Betegség Disease	a 2. héten (week)			az 1 - 2. héten (week)		
	2002.01.07- 2002.01.13.	2001.01.08- 2001.01.14.	Medián 1996-2000	2002.	2001.	Medián 1996- 2000
Typhus abdominalis	1	-	-	1	-	-
Paratyphus	-	-	-	-	-	-
Salmonellosis	118	93	252	226	189	447
Dysenteria	8	2	24	9	5	36
Dyspepsia coli	2	7	3	2	8	6
Egyéb E.coli enteritis	1	-	•	1	2	•
Campylobacteriosis	158	131	•	230	238	•
Yersiniosis	4	3	•	7	7	•
Enteritis infectiosa	475	475	•	730	878	•
Hepatitis infectiosa	9	16	50	26	31	90
AIDS	-	2	-	-	2	-
Poliomyelitis	-	-	-	-	-	-
Acut flaccid paralysis	1	-	•	1	-	•
Diphtheria	-	-	-	-	-	-
Pertussis	-	-	-	-	-	-
Scarlatina	34	109	115	74	185	212
Morbilli	-	-	-	-	-	-
Rubeola	4	3	5	4	5	7
Parotitis epidemica	1	7	8	4	12	12
Varicella	1177	1062	•	1928	2416	•
Mononucleosis inf.	16	25	20	36	39	39
Legionellosis	2	4	•	2	4	•
Meningitis purulenta	10	10	•	16	16	•
Meningitis serosa	-	7	2	1	10	4
Encephalitis infectiosa	-	5	1	2	7	2
Creutzfeldt-J.-betegség	1	•	•	2	•	•
Lyme-kór	5	4	•	5	9	•
Listeriosis	-	-	•	-	-	•
Brucellosis	-	-	-	-	-	-
Leptospirosis	1	4	1	2	6	2
Tularemia	3	2	5	7	5	9
Tetanus	-	-	-	-	-	-
Vírusos haemorrh. láz	-	-	•	-	-	•
Malaria*	1	-	-	1	-	-
Toxoplasmosis	8	13	7	11	17	13

(+) előzetes, részben tisztított adatok (preliminary, partly corrected figures)

(*) importált esetek (imported cases)

() 2001. június 1-től jelentendő (notifiable since 01.06.2001)

(•) nincs adat (no data available)

A statisztika készítés ideje: 2002.01.16

EGÉSZSÉGÜGYI MINISZTERIUM

Eng.sz.: 87104/1975

Bejelentett fertőző megbetegedések Magyarországon (+)

Notified cases of communicable diseases in Hungary (+)

2/2002.sz.heti jelentés (weekly report)

Terület Territory	Salmonel- losis	Dysentheria	Campylo- bacteriosis	Enteritis infectiosa	Hepatitis infectiosa	Scarlatina	Varicella	Mononucl. infectiosa	Meningitis purulenta	Lyme- kór
Budapest	17	-	41	58	4	11	205	3	3	-
Baranya	12	3	1	9	-	-	73	1	-	-
Bács-Kiskun	6	-	6	16	-	1	54	2	-	-
Békés	2	-	-	33	1	-	39	-	-	1
Borsod-Abaúj-Zemplén	-	-	1	15	1	1	69	1	1	1
Csongrád	21	-	20	38	-	-	41	-	-	-
Fejér	10	-	2	31	1	-	12	-	1	-
Győr-Moson-Sopron	-	-	8	17	-	4	83	1	2	-
Hajdú-Bihar	2	-	1	12	-	4	107	-	-	-
Heves	2	-	6	27	-	-	23	-	-	-
Jász-Nagykun-Szolnok	1	-	3	47	-	1	37	1	-	-
Komárom-Esztergom	7	-	3	8	-	1	62	1	-	-
Nógrád	6	1	-	24	-	1	24	-	1	-
Pest	22	2	43	55	1	3	119	-	1	1
Somogy	-	2	1	15	-	1	14	-	-	-
Szabolcs-Szatmár-Bereg	6	-	5	20	-	2	45	5	-	-
Tolna	-	-	3	13	-	-	51	-	-	2
Vas	2	-	7	14	-	1	88	-	1	-
Veszprém	2	-	5	16	-	2	13	-	-	-
Zala	-	-	2	7	1	1	18	1	-	-
Összesen (total)	118	8	158	475	9	34	1177	16	10	5
Előző hét (previous week)	108	1	72	255	17	40	751	20	6	-

(+) előzetes, részben tisztított adatok (preliminary, partly corrected figures)

A statisztika készítés ideje: 2002.01.16

A "Johan Béla" Országos Epidemiológiai Központ (OEK) kiadványa.

A kiadványban szereplő közlemények szakmai egyeztetést követően jelennek meg, ennek megfelelően az országos jellegű összeállítások, illetve a szerkesztőségi megjegyzésben foglaltak az Országos Epidemiológiai Központ és az országos tisztifőorvos szakmai véleményét és javasolt gyakorlatát tartalmazzák.

A kiadványt a "Johan Béla" Országos Közegészségügyi Intézet és a Centers for Disease Control and Prevention (CDC) a Magyar-Amerikai Közös Alapnál elnyert pályázat által biztosított együttműködés révén fejlesztették ki.

Az **Epinfo** minden héten pénteken kerül postázásra és az Internetre.

Internet cím: www.antsz.hu/oek

A kiadvánnyal kapcsolatos észrevételekkel, közlési szándékkal szíveskedjék az **Epinfo** főszerkesztőjéhez fordulni:

**"Johan Béla" Országos Epidemiológiai Központ
1966 Budapest, Pf. 64., Telefon: 215-8027, 476-1383, 476-1224
Telefax: 476-1223**

A heti kiadványban szereplő anyagok szabadon másolhatók és felhasználhatók, azonban a kiadvány forrásként való használatánál arra hivatkozni kell.

**Országos Tisztifőorvos
Dr. Lun Katalin**

Epinfo szerkesztősége

Alapító főszerkesztő:

Dr. Straub Ilona

Főszerkesztő: Dr. Melles Márta

Szerkesztők:

Dr. Csohán Ágnes

Dr. Krisztalovics Katalin

Dr. Böröcz Karolina

Technikai szerkesztők:

Lendvai Gyuláné

Kissné Sponga Zsuzsa

Nyomda vezetője:

Vizinger Ferenc

ISSN 1419-757X